ԲՈՍՆՈՒԵՐՈՒՄԻՐՈՒԹ—ՏԱՐԻ—ԹՎԻ—1471—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ—6—ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ—1873

ԳԻՆ ԲԱԺԱՆՄԱՆ

Տարեկան գին Պոլսոյ համար 180 ղ.
» Գաւառաց » 40 մէճ
Վեցամսեայ Պոլսոյ » 90 ղ.
» Գաւառաց » 35 մէճ
Խրատանշիւր թերթի գին 50 փր.
Գաւառացիներ ամբողջ մէկ տարուան համար՝ 4 ղուրուշ, երկու տարուան համար՝ 7 ղուրուշ, աւելի տարիներու համար զատ ստիպողութիւն կրնայ։

ԱՐԱՔԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ԳԻՆ ԱՆՑՄԱՆՑ

Գրութիւն զգացած լրագրաց համար՝ ամսական խմբագրութեան վրայ։

Լրագրոյս վերտառութեան դիմաց կամ ուր եւ իցէ գրութիւն խմբագիրը—Ցնծալենին պիտի ուղղուի։ Գրելիս, Զինելի խան, Մուսիոն գրասենեակը։

Հաւաքու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ ժողովրդական դասակարգութիւնն վճիռն՝ իրրեւ անոր վրայ եղած ծանր և արդար անիրաւութիւնից բնական և անհրաժեշտ արդիւնք՝ հաստատեց կարծիքը դահուելիութեան ընդունելու։ Բայց այս դահուելիութիւնը իփսա կարճ տեւեց։ Հետագային երկու օր ետքը լուր բերաւ իմ Գաղղիոյ մահուան պատիժը բանտարկուելուն փոխուիլը է, և թէ նոյն ինքն Գաղղիոյ երկրին բնակութեան տեղի ընտրեր է Սէնթ—Մարկրիթ կղզին։ Այս վերջին լուրերն ընդհանուր դրութեանը և յառաջիսն ալ զարմանք պատճառեցին։ Ինչպէս այս պիսի մեծ յանցաւոր մը, իր հայրենիքը վտանգող, Գարդիոյ երկու դաւաւ և հինգ միլիառ կորցնելու, և անոր ոչնչափ ազգէն պատահաւ եղող գաւառանն մը, երդնագրող օրդ մը, կրնայ, կրնայ կենդանի չնորհ առանալ ուրիշ գինուորական մը, (Մար—Մահոն մարշալն՝ եղբոր գինուորական դատաստանագիրքն անոր դատիմ բացարձակապէս արդած, և արտաքսումն ամենայն ապ միաձայնութեամբ վճռած է։

Մինչ, կրնան, Մար—Մահոն մարդասէր չէրցա՝ մտածել որ այսպիսի շնորհ մը՝ Գարդիոյ դրութիւն բարոյ ժողովրդեան և մանաւանդ Գաղղիոյ դաւաճանութեան զոհ եղող այնչափ ազգի զօրականաց վրայ խիստ տխուր տպաւորութիւն մը պիտի քնէր, երբ թշնամանք ստրկութեան, քանի որ դատաստանին մէջ արուած սարսափելի վիպաբանութիւնք՝ անոր հայրենեաց դաւաճան և մատնիչ ՄԷԼ ազգն անուանակոչելի կերպիս հաստատած են։

Գարդիոյ կատարութեան այս ընթացքին երկու պատճառ կը արդարի։ Նախ Պոնապարտեանց ազգեցութիւնը, որոյ շահուն ոչխատած է Գաղղէն, որովհետև դատաճանութեան բուն նպատակը կայսրութիւնը վերահաստատել էր։ Երկրորդ, դատաճանութեան դարձին մէջ Գաղղէնի մեղադրեալ ուրիշ բարձրաստիճան զինուորականներ դատուիլը, զորս բերան չէ առած, կրնան, որպէս զի դինքը պաշտպանեն, և իրոք ալ կերև ի թէ պաշտպանած են։

Բայց ինչ որ ալ ըլլայ Գաղղէնի մոհուան դատէ ապատեալն շարժառիթը, անոր ճակատն վրայէն դատաճան անուանը չկրնար ջնջուիլ, եւ ապագայն ու պատմութիւնն այս անանուն պիտի ճանչէ զայն։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գերմանիա 15 դեկտ.

Բրուսիոյ Եղիսաբէթի սրբի թագուհին այս դիշեր մեռաւ։

Գրէպատ ի Եղիսիոպոսն ասորբինա. Մեռան համար դատապարտեցաւ։

Վաշինկիմբն 15 դեկտ.

Նախագահին մէկ պատգամաւորը հիւսպատասական իրաւասութեան նկատմամբ Եգիպտական կառավարութեան ըրած աւազակութեան վրայ խօսելով կը ծանուցանէ թէ այս խնդիրն երեսփոխանական ժողովոյ որոշմանը պիտի յանձնուի։

Լոնդրա 15 դեկտ.

Զուիցերիայի ոնուանի բնակչաց Գ. Լուի Ակասի երկի իրենն մեռաւ։

Վիեննա 15 դեկտ.

Այսօր Պօրոսլին մէջ վառուանան աւազակութիւնները շարունակեցին։ Կը հաստատեն թէ քանի մը Պանքաներ յանձարի կործանները վճարելու անհնարութեան մէջ են։ Պերլինի մէջ ալ արժէքներն իջան։

Լէմբերկ—Զերնովիցի երիտասարդաց ոնուանէն դատարանները եղած ըլլալուն համար, Օգիենէյի տունը ձերբակալութիւններ եղան։

Փարիզ 16 դեկտ.

Գոնամոն երամուաքն հաստատելու կրցաւ երբ հանոր երբեմնից նախարարին առաջարկած որոշ յաւելուածը չընդունուեցաւ։ Եղմուսիան յանձնաժողովն։

Լոնդրա 16 դեկտ.

Ցամ Պոնս 46 3/16
փոխ 1863 65
» 1869 56 3/8
» 1871 60 1/2
» 1872 78 3/4
Անդր Պոնս 92 1/16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Ծովային զարգացնողաց գունդն Հիւսնի փարան մոյրագարդ նաւանգոսին մի բանակաց մնուանեցաւ փոխանակ Պաշի փոլոյին։

Երէկ առաւօտ Արնաւուտ քէօյի առջեւ հելլենական պարք նաւ մը մէջն քանիելով, պոհ մի բուսական երիւղ պատճառեց։ Դարուչէշմէի առջեւ երիսի նեռոց նաւերն բայց վերջնապէս անդրիական նաւաձիգ շոգենաւ մը յիշեալ նաւը ծանոց սուղ մի քարեց տարաւ, և հոն տակէն ծակելով ընկղմեցին, և այս պէս հրդ նեղը մաքրեցաւ։

Նրբ. քշաբթի օրը յոյն գերեզմակ մը բլիժի վաղոյին մէջ կոխատած զարնուելով ընկաւ մեռաւ։

Գամբէժէն հեռաձայնը կը գրեն Տվրեսի Մշակ լրագրին։

Այս օրերում քաղաքս հաստատեցաւ ուշադրութիւնը գրաւած է Նորին Մեծ. Շահի մի հրամանի վերայ, որ ոյս տեղի Նոսիր—ուլ—փա դարան, ոյսինքն արտաքին գործոց վարչի պաշտօնական կոչուածին գատաստարանէն։

Ցիշեալ անձն, որ յայտնի է անուանի Միրզա—Իսուֆ—խան, մի ժամանակ Գոլոսից կանուչ էր Թիֆլիսում, յետոյ փարիզում, Շարժէ տարիներ եղաւ Գոլոսից կառավարիչն կոչմից։ Նա տկարութեան մէջ հանձնարարուր մարդերից մին էր։ Այդ օրառաքաւ, երբ Շահը իր արտասահմանեան պաշտօնակալները (որոնց թւում գրագրերն ու ուրիշներ դարձեալ հանոր) նոցա թիւում դանում էր և Միրզա—Իսուֆ—խանը։ Նա բերան իր հետ Գարդիոյց Գիսանախոն սրբենդներից մի քարտաներ, որը թարգմանած էր պարսկերէն։ Լեզուով և յարմարեցրած էր Գարդիոյ տանի կենցաղին։ Իր այդ աշխատութիւնը Միրզա—Իսուֆ—խանը առաջարկեց վերանորոգ իշխանի ժողովին և պահանջում էր նոցա գործադրութիւնը։ Ժողովը կոչուած էր Սպարեն—զամին նախագահութեամբ։ Մեկնում—խանից և այլ անդամներից։ Բայց ժողովը չհասաւ իր նպատակին, որովհետև նոցա օրերում թէ Շահի և թէ Գրան ուշադրութիւնը գրաւած էր մի այլ ամենակարևոր և անհրաժեշտ խնդրի վերայ—այն էր Պարսկաստանի ժողովրդի կեանքի և մահու խնդիրը։

Ասիա սարսափելի կերպով տարածուած էր ամեն տեղ։ Կառավարութիւնը ապատում էր օրէնք կարելի է ժողովրդի կեանքը ազատել մահից և ասի իրաւասութիւնը մեղմացնել։ Այդ իսկ նպատակով Միրզա—Իսուֆ—խանը Աստրխան ուղարկուեցաւ, որպէսզի այնտեղից ոչիր բերէ ապրանքների բաժնելու համար, որպ մեռնին կառավարութիւնը ապրել էր մի նշանաւոր դատար։

Միրզա—Իսուֆ—խանը կատարեց այդ յանձնարարութիւնը։ Ոչիր թնչպէս ընտրեց։ Շահը Իրոպայից դատանդներ բերուց Ոչիր ընտրելու։ Գարդիոյ դեսպանները Գարդիոյ կենդանի նեռանելի։ Միրզա—Իսուֆ—խանը Աստրխանից ոչիր դնելու փոխարեն 16 հազար թուման իր գրպանին է նուիրել։ Ասում են թէ Գարդիոյ անհաստատութիւն, որ գրեթէ 16 հազար հայի կեանքից Պարս հետ խառնուելով և մի քանի տպ յանցանքներ գործելին նորան մեռցնել կոչուելանի վերայ։

Ահա ոգորելի Գարսկաստանի վերանորոգիչներից մինը, որ գանկանում էր նորան օրէնքներ տալ և նորա բարեկեցութիւնը անօրինել։

* * *

ԻԼԱՆԷ ՐԻՅՈՒՐԻ

1872 սէնեսինեսէ չբդաբրլան հիւդսէ 9 գաղիզլի պոն որ թիբրէգոլպարը պիրինճի իսադրինը, եսհամը ունումենէ թանիլիգլի ըլլա մի պատէլէ յէ համիլլէրինին հոդէլը պրլանուզանան, էլէ մէղքիւր պիրինճի թապդրինը, ատէիայի տանիսէ օլաբադ զէմանը միւպատէլէսի հուրլ լեթիչ օլուզանան, թանիպէրինին օլ վէճհ իլէ միւպատէլէսինի միրտա իմ ոսքլերի պոն որ իրբրէգոլարը էլինէլ հիրաէ տոմգալանմոդ իւգրէ, իշ պու 1873 սէնեսի չէհրի քեանունի ասնիսինին ալտիրանա 13իւչինճի կիւնինէ գատար գիր մոհ զարգիրնատ, Տէրիատատէմ տէ իմիրլարը Ունումիի Սամանի նամ շիրքէթ իսարէսինա էլ Լանդրատա Բոսիոէլ Անտոն նամ ատրան մարգոգասինա էլ Գիլենատա Յոսիէմէ իմբերիալ Բոսէալ Բիրիսիլիժէ Օթրիչէն որ Գրլիսի Բաբ լը Գամէրա էլինատիսիթրի նամ շիրքէթէ Յոսիէթէ ժէներալ իմբերիալ Բոսէալ Բոբիվիրիժիսէ որ Գրլիսի Ցոնսէն ա՝Օթրիչ նամ շիրքէթի իսարէսինատ էլ Բարիսատ Յոսիէմէ ժէնէրալ նամ՝ շիրքէթի իսարէսինատ էլ Ցրլանդ-ֆօրթատ, Ցրլանդ-ֆօրթի Գունդ-ֆրբրսին նամ գանդա իլէ Գանդ Բաբ լը Գամէրա էլինատիսիթրի նամ գանդա իսարէսինատ էլ Գերլինատ Գերլրին Գանդ Ցրլտին նամ գանդա իլէ Գանդ Բաբ լը Գամէրա էլինատիսիթրի նամ գանդա իսարէսինատ էլ Ամսիթէրատամոս Գանդ ա՝Ամբսիթէրատամ նամ գանդատա էլ Համ գաբրիատա միւսիս Գէհերբէն Ցիկ նամ ատրաֆան մաղազասընա իպրաղ էլլէմելէրի իգթիղա իսէեցէ յին ճիւմիլենին մանիսի օրմանգ իչին իլանը՝ քէյֆիյէթի օրանատ։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ

ԷՍԷԱՍԱՆ ՌԻՍԱՆՍԻԼ

3 դեկտ.	երկուշաբթի իրիկուն	53,30
4 դեկտ.	երեքշաբթի առաւօտ	53,32
	» ցաւանիցա	
	» կէս օր	54, 5

Կ. Պոլիս 5 դեկտ.

Օսմանլի ժէնէրալի բաժին	Ոսկ. մր.	8,16
« Ֆինանսական »		4,98
Կ. Պոլսոյ Պանքային »		5, 12
Վրէմի ժէնէրալ »	Ցամ.	10,25
Բրէմի Օսմբա—Թիւրք		3,
Երկաթուղեաց հիւ	Ֆր.	120
« նոր		60 50
Գաւ. 1863	»	345
» 1865	» »	346
» 1869	» »	390
» 1872	» »	81 1/2
Փրամուլ	Օսմանլի	9,80

ՊՈՒԹԱՆԻ ԳԻՆԱՄԱՆ
5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ցամ Պոնս	գրամ	110,30
Նոր [illegible]	»	87, 25
[illegible]	»	89 30
Գերմանիոյ	»	51, 25
Լոնդ Ֆրանք	»	—
Վինկնոց	»	104 30
Գվինէ	»	120 20

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վիեննայի Միխիթարեան միաբանութեան անդամներէն Հ. Անտոն Թորգոմեանցի վարդապետը, որ բրնկի Մատաստանցի է և վանքին ամենէն հմուտ վարդապետներէն մին, պատարան հակադրոյին մնալուանգութենէն զգուած և Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ և Ազգին ծառայելու ջերմ փափաքով վառուած, որոշեր է իր Հայրենի Եկեղեցւոյն գերիկ գիմել։ Հետեւաբար երեքշաբթի օրը Պօնտական ժողովոյ ներկայանալով իր դիտաւորութիւնը յայտնեց, և ընդունելով, տաւանդաւոր իրեն որ տեւ այժմ Արմաշու վանքն երթայ նամի։

Թէ քիւրատղէն բաղնոցիւ ըստ-բագրաթեամբ հեռաւ եալը գրուած է մեզ։

։ ։ ։ Խմբագրաղետ Տէր։

Քաղաքիս մէջ ժամանակէ մ՝ ի վեր անցած իրողութիւն մը մեր աչուած ու լսածներու ճշգրտութեամբ գրի առնելով ձեր մեծապատուութեան կը դրկենք, որպէս զի շնորհ ընէք ձեր պատուական թերթին մէջ հրատարակել յօշաչբութիւն ազգային կեդրոնական մարչութեան։

Քաղաքիս Աւանդորդական նախկին տեղապահ և Ս. Թադէոս եկեղեցւոյ աւագ քահանայ, 25 տարիէ ի վեր քահանայութեամբ և վարժապետութեամբ ի Պոլիս և ի Թէքիրտաղ Ազգին հաւատարմութեամբ և անմեղութեամբ ծառայող և Ազգին ծանօթ Ը. Աբիսաակէս քահանայն, միանգամայն Թէքիրտաղի Կրօնաւոր ժողովոյ սահմանադիր ընդարձակը իւր երիցութենէ եղբարց ընտրութեամբը, սեռնելով նորընծայ Առաջնորդ Եղիշի վարդապետի ազգայական՝ չլսենք անխոհեմ ընթացքը, շատ անգամ առանձին նոյնպիսական սիրով կը յորդորէ զինքն, որ բարւոքէ ընթացքն, ասելով իւր կիրքն և յօգուտ Ազգին շարժի ու վարուի։

Բայց Եղիշի վարդապետ՝ փոխանակ շնորհակալ ըլլալու և այս յորդորանքէն օգտուելու, երիտասարդ կ՝երթայ և կը հերքէ խանասանց, և իւր խրատատուին ապահովեն և դիմաւորեն սուիթ կը փնտռէ՝ անգլուխ քահանայից խումբն ալ իրեն հետ միաբանելով։ և ահա պատեհ սուիթ կուտէ իւր մեռաքն անոր մէկ կրնքահայրութիւնը։ արտաքսեն ալ Գաղ. ժողովոյ ծրի դիմումներին և կատարեալ գրան իւր զրկած թղթերնեւուն Ցանկերէն ծրի դրաղիրն է։ և սանուշին ալ Աբելն ալ ալոյի դուստրը, որ իւր մեծ նեղութեան ատենին օգնութիւն ըրած է իրեն 30 ոսկի փոխ տալով։

Պատի երիտասարդի սանուցուն երբ ատենը եկեղեցի կուգան ազգային և սարաղի բարութեան հանդիսիս։ փեսայն միւս վեց փեսայից կորդը կը կանգնի։ հարսն ալ միւս վեց հարսանց խումբին և բարութեան մէջ իւր դրաղաստիքը խառնիլ չուզելով, անոնցմէ քիչ մը յառաջ կը տանին ու կը կանգնին։ մանաւանդ իրենց հետ եղող տարագրի տիկնանց պատճառաւ։ և ահա Ս. Թադէոս քահանայի և իւր հօրը Թէքիրտաղ-սու քահանայի և իւր ։։։ ուշեղն առաջնորդութեամբ միւս վեց հարսնք կուգան դուռին մէջ քահանայից տեղը կը շարուին։

Քիչ մ՝ետքը առաջնորդ վարդապետը եկեղեցի իջնելով, երբ դուռին մէջ այս հանդէսը կը տեսնէ, փոխանակ հանդամանքի կամ յանդիմանութեամբ իրենց տեղը կամ դուռին ետեւը՝ ան որ միւս հարսը կեցած էր, նոյն կողքը դրկելու, բազկութեամբ ասուն կառնէ եկեղեցին դուռը կը դնէ։ չենք գիտեր։ դայրք խրատ գլուխ պատուհասելու նշանակութեամբ։ ինչ։ վերջապէս Ս. Պատարագի ժամանակ պատիները կը ընեն և բարեբաղդաբար առանց կռուոյ տեղէն կ՝երթան։

Կրկու ոչն կրան ժողովոյ նիստ ըլլալով։ այս եղելութիւնը խնդիր կ՝ընէ Առաջնորդը և կուգէ յանդգնայոյս ցուցնել պատին ետեւը կանգնող Ս. Արիսաակէսի սանուհին և պարագայնները՝ փոխանակ դասին մէջ շարուածները ցուցնելու։ և ժողովին մէջ անհեթեթ ճարտասանութեամբ կը փաստաբանէ թէ՝ տանը մէջ հարսերուն քով չիանդնին օրինաց դէմ է։ հարսներուն դուրին առաջը կենալը օրէնք մ՝է։ և որովհետև օրինաց և պարտքի նուիրագործեալ սոյնութեան մը դէմ մէկը մեղանչեր է։ այս մեղքէն ալ դասին մէջ մանելու մեղքը հետեւեր է ընկերոջ։ Ս. Աբրահամէս զարմանալով վարդապետին այսպիսի խնամակալութեան ու տնտեղի արամաբանութեան։ պէտք է։ զուրծ արատաւորանը խաչեմութեամբ իրեն տալ։ կամ խոսք իւր սրտին մէջ որ այնպիսի ժողովոյ մը մէջ այնուհետև չը նստի։ ուստի հետեւեալ սրն իւր հրաժարագիրը կը գրէ։ նոյն ժողովոյ տանը նստելու սարքնէն և անդամակցութենէ։

Աւանդորդ վարդապետան ըստ սրենի այն հրաժարականը վերոյանակ երեսփոխ ժողովին ներկայացնելու։ որ դարձեալ այս պարտաւորութիւնը չկատարելի զատառանց քննութեան և տանց բացատրութիւն մը պահանջելու նոյն կրաժարագրին նկատմամբ։ անմիջապէս նոյն ժամուն իր հրամանին ներքեւ եղող ի պատրաստի եղած Կրօնաւոր ժողովին հետ միկտեղ կը պատրաստեն դրով մը թէ։ սրովհետեւ կրօնական ժողովին հրաժարեալ կուտամ։ հրաժարեալ ես Ս. Թադէոս եկեղեցւոյ աւագ երէցութեան պաշտօնէդ ալ ըստ քաւիրութեան մեծագոյն մասին։ վեց քահանայից երկուքը միայն մեծագոյն մասն լուսնելով։ ինչուէ որ ստորագրեալ նոտակը կայ։ ասոր մէջ եղած ապրանքի անտեղութիւնն և ապօրինութիւնն ընթերցողը թող նկատեն։ Ասկից զատ՝ Տէր Աբրահամէս քահանայի անդ յաջորդող ա՞վ կը ցուցնէ։ — Քրիստոնեան յանցանոք բռնուած և չքննուած Ս. Գրիչ տիրեներով դատապարտութիւն կրած։ արբեցող։ մոլի Մեսրոպ քահանայն։ որուն վարքն ա բարքը և ըրած անառակութիւններն արդէն բոլոր ժողովրդին։ մեծ դայթակղութիւն մը եղած է։ որ եւ՝ աչ ըստ ազգային Յանձնաժողովութեան ժողովի մը մէջ տեղի ալեսի անենայ՝ ինչպէս որ ունեցած է։ և անոր վերայ աւագ երէց ալ կրկայ։

Այս բոլոր եղածները ժողովուրդն իր աչքին առաջը տեսնելով ի խոր խոցուելուս։ առաջնորդին դիմացին որ արդ բրածներդ տանելի բաներ չեն։ ասանք ընելովը ինք իր հանարուն բոլորովին կորսուիր որ և ժողովրդին սիրոյն իրմէ կորսուս։ պատճառ կուտար։ բայց անոր տեղնջը բնաւ չմտաս։ ինչուէ որ սրիկայական սինքորդ խաւմ մը զինքը կը բաղձանքէր։ ինքն ալ անտեղութիւնն իրրաւին աւելի կուտար։ քան թէ պատաւաստ և խելացի անձնոց։

Այս եղածներուն դէմ Ցէր Աբրահամէս քահանայն ինչ ըրաւ։ որո՞ւ բողոքեց։ ոչ ինչ ըրաւ։ այլ խոհեմութեամբ լռեց «զայր մեղաւոր չարիր Ֆիր որաստցեն ի կորուստ։ ըսելով։

Տեսաւ առաջնորդը որ քահանայն բերան չբանար։ յանդգնեցաւ ալ աւելի յառաջ երթալ՝ անպրեսիս քահանայից հետ խորհուրդ ընելով թէ ինչպէս կրնային Տէր Աբրահամէսի վարքն ու մեծ հանարուն ժողովրդին և աշխարհի առջեւ կորսելու։ որովհետեւ կրօնական ժողովոյ տանեսիտութեանէ և աւագերէցութենէ դադրեցնելով՝ անոր անձնական արժանեացը վերան մը չիրցին հասցնել։ ուստի միայն խնամութեամբ ն ձիւղով կատարած պատիկ մը հանար։ «խնամութեամբ։ ապրանութեամբ և կնքահայրութեամբ խառնուած և չարատանեաց եկեղեցւոյ բոլորովին հակառակ եղած ապօրինի պատիկ մը դարձադիրն է» ըսելով՝ ի տուութեան տեղեկագիր մը ընելու։ Այս մասին Կեդրոն. ժողովն իրեն թեկուզ ինք դիտէ։ և տարակոյս չկայ թէ պատասխանը ոչիսի տեսնի։

Այս ալ կանցնի։ Եռեւէն թաղ. խորհրդոյ ընտրութեան համար քուէարկութիւն մը կատարուելու կը ելլայ։ ուր որ յառաջ ընտրելուց դանկ և ծանուցում քուէը կը կոխուի եկեղեցւոյ բակը բան սովորութեան։ և քուէարկութիւնը կատարուելու կիրակի առաւօտուն Ս. Տարագրի ժամանակ կելլէ ժողովրդին կողմէ որ դիտցած ըլլար։ քուէարկութիւնը առաջնորդարանի կնքուած և թուաւոր համարով պիտի ըլլան եւ եկեղեցւոյ մէջ իմ ներկայութեանս պիտի դրուին։ պարզ թղթերու վրայ դրուած քուէներու չպիտի ընդունուին։ բայց կոխուած ծանուցման մէջ այսպիսի բան ոմանեւին չկայ։ այլ ըսուած է՝ որ ամեն մարդ իւր բաւէն պատրաստ և ժամը 6—9 բերէ տայ։

Ժամը վեցին քառասնամեր կը գաղնուին, ժողովուրդը հեռագնեռ կը խրմուի և իրենց պատրաստած քուէն իրենց ձեռքովը կը բերեն որ քուէատուփը ձգուի։ առաջնորդ վարդապետը դէմ կը կենայ։ կամերժէչբերներու երկու ժամ յառաջ իւր ըրած ծանուցման հակառակ եղած չըլլալուն համար։ ասոր վրայ վիճաբանութիւն կը ծագի։ ժողովրդին կողմէն կը պնդեն որ Ազգային օրէնքը յարգէ։ մենք ոնոր հակառակ նոր օրէնք և հանգամանութիւն չենք ընդունիր։ կամենք իր ըստ ծանուցման։ վրայ կրնանք ասնիկ գրատեղանին վրայ եղած թղթերը ժողովել և դուրս հանել։ ժողովուրդը եռեւէն կերթայ քուէարկութիւնը խանգարելու պատճառը կը հարցնէ։ ոմանք կը բռնէ։ ոմանք ալ ոչ՝ տեղդ փոխանորդ մը դիր։ թող ան նամակագրէ կրսէ։ անոր ալ չը համիր։ ես ձեր առաջնորդը չեմ կրպասուայ։ ուրեմն հրաժարականդ տուր կը։ սեն ինք ալ թուղթ ու դրիչ կառնէ։ առաջնորդարանը իւր սենեկին մէջ և։ կը դրէ կուտայ ժողովրդին պասէ։ «ցարդ բաւական լինելով Ռատոյ սիմանին առաջնորդական պաշտօնավարութիւնս։ կը հրաժարիմ անոնի։ և կը յանձնեմ զայն հաստատութեան կարմանէ ներկայացուցչաց։ ոտկն ալ իւր ստորագրութիւնը։ Եղնիկ Ս. Վ. Ռատանի առաջնորդ Հոյոց Թրակիոյ»։ Ասիկ եղաւ ժողովուրդը թատերխրդարանը կը գոցէ։ բանկոլը կեկլնէք և կը բաժնուի։ Ասոր վրայ ինչ կրնէ խեբարի վարդապետը։ անդրբան քառասնեայի խումբը առջեւը կը ձգէ բանի մը ալ իւր արբանեակներէն ուղղակի տեղեկան կատարուելու կը բարձրանայ «ապրդի տէր՝ ընէ։ պիտի պէտի մատնէլ մի հարարեթ Եկեղեցիը» բսելով՝ փոխանակ ապրդ ալին Պատրիարքարանը դիմելու։ հեռաւեալ որը դարձեալ եկեղեցի։ կատարութիւնը հաստատելու կը ջանայ։ չընդունիր։ Երեր օր ժամերգութիւնը կը խոտանի։ քառասնեայ եկեղեցի տաք չեն կոխեր։ միայնակ Ս. Աբրահամէս քահանան ժամերգութիւնը կը կատարէ։ ասանք անչուտ կը լսէ Ազգ. վարչութիւնը։ և հիմա այս ամենուն վրայ նարէն տարաբնդ եմ ընելով նատած է։ չենք գիտեր ինչ է միտքը։ Առանց ասենը Ազգ. կեդրոն վարչութեան ուշադրութիւնը յանձնելով։ կայ ընդ փոքի բնելիք տեղեկութիւնն կ՝ուզաեն անհամբեր օրուան։

Թէքիրտաղ

1 դեկտ. 1873

(Արարատ—Բիւրակ)

Ամիրի—Հիսար 28 նոյ. 1873

։ ։ ։ Խմբագիր Սուրբ պատուական լրագրոյ։

Գատուական Մասնացդ ուեստարեր էջերուն մէջ խնդրեմ ներկայս հիւրընկալել։ բարեհաճիք։

Գաղարիա Հայ հասարակութիւնք՝ մանաւանդ նորս ներկայացուցիչն եղող Տեղական վարչութիւնը թէ՝ Եկեղեցւոյ եւ թէ՝ Վարժարանաց բարեկարգութեանն ու յառաջադիմութեանը նկատմամբ Միաբանեան և Սիրոյ ոգւոյն ոգւով նախանձոտելով իր հանդիսացած լլալը թէ՝ անհերքելի ճշմարտութիւն մ՝է։ ասկայն վերջին օրերս ունեցած քանի մը դէպքերն ասոր ապացոյցներէն մին ալ՝ մեզի անոնց նկարագրութեան վրայ ապնիր ընթերցողը ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն։

Անցեալ Մին գաղարս ժամանակ վիճակիս Դեր։ Առաջնորդ Գերշանիկեան Տ. Աբրահամէս Ս. Աստուածածնայ քահանայից դասը ընկերակցութեամբ Տեղւոյս Երեւելի Ազգայնոց եւ Տեղական Ազգային վարչութեան Մեծ։ Անդամոց և բազմաթիւ պատուաւոր անձանց բազաքիս ժամ մը հեռաւորութեամբ տեղ ընդ առաջ դնացին Ն. Սրբազնութեան։ ուսկից երգեցիկ մանկանց առաջնորդութեամբ մեծ հանդիսիւ և քաղցրանուագ երգերով քաղաքս մտաւ Ն. Սրբազնութիւնը։

Ն. Գրիգոնեան քաղաքիս քահանայից գասը մեկ քանի վարձանելոց և մեկ երկու ծեր և հիւանդ քահանայից տարիքանարատական կը դանուէր Ազգայնոց կրօնական մատակարարութիւնները եւ եկեղեցական հայերէնը պաշտամունքը գանցայուցիչ եւ անկիրի էերդով՝ ի դրախ հանելու։ և այս պատճառաւ քաղաքիս դասը տեղի քահանայի կարատութիւն ունցած էր։ ուստի արդէն իրենց բարի վարքին և կարեւոր հնարութեամբը ամենուն համակրութիւնը գրաւող երիտ անձանց քահանայական Ս. պատանին կոչուելու համար խնդիր եղաւ։ Ն. Սրբազնութեան։ որն որ ընդունելոյ հաճութիւնն ալ ստանալէն ետքը։ անոյա Ցին եկի։ օրը բարեհամեցաւ յիշեալ բարեհամիաւ։ անձինքը Սարիսա ալ։ ձեռնադրեր որոց անուններն էին՝ Դաւանիսա աղա Վարդանեան։ Յակոբ ալա Ց. Յակոբեան և Քանկա ալա Խոյատեկեան։

Անոյա 14ին նոսա քաղաքս ժամանեց Գարբիել Էֆէնտի Էլաճեան։ որն որ տեսուցս ապրդանոց և թաղական խորհրդոյ յատուկ հրաւիրանքը քաղաքիս ազգային ազգական սեռի ուսումնարանին բարձրագոյն դասուց դասախօսութեան գաղաստանին կոչուեցաւ։

Անոյա 13ին Գեր. Ս. Աստուածածնայ ընկերակցութեամբ թաղական խորհրդոյ և վարժարանաց հոգաբարձութեան անդամոց բարեհաճեցաւ այցելութիւն ընել վարժարանին և աշակերտաց վիճակը քննելու համար քանի մը հարցումներ ընելէն ետքը՝ յիշեալ Դասատուին խնամոյը յանձնուեցան վարժարանին բարձրագոյն դասուց աշակերտներն։

Անոյա 17ին նոսանդ խիստ քիչ յառաջ կամ գրեթէ երկուք շաբաթուած դիպուած մ՝ ալ տեղի ունեցաւ։ մինչդեռ նոր բնակելոյ նոյն երեկոյին ձեռնադրութեան կոչմանդ համար պատարագութիւն կը տեսնուէր։ և ահա յանկարծ նոյն օրը կիսաւուր մինչեւ առաւիսի և ծերունազարդ Ս. Ցարութիւն քահանային որն որ Ղ տարիի մուտ յանկարծին կրծատակէր վախճանին գոյժը հնչեց եկեղեցւոյն զանգակը։

Նոյն օրը հանգուցեալն մարմինը մեծանշանակ թաղմամբ Ս. եկեղեցի բերուեցաւ։ ուր հոգեւոր երգ և ընթերցուածոր պաշտամանին մէջ դրուեցաւ գաղատի Գրիգորին նարինոցոյ կոչման արարողութիւն կատարուեցաւ։

Հետեւեալ օրը նոյ. 18ն կիրակի։ նորընծայ ձեռնադրութեան և ծանանչանգիտն առաջ հանդուցեալն ծանանչ եւ հրաժեշտ տարարողութիւնը կատարուեցաւ։ Ի նեղկացութեան Քաղաքիս նկիսա տեսի հանդիսաց ժողովրդոց և տարաբաղի և տարաբաղոն Քրիստոնեից։ Դանիել Երեր քահանայից ծանան և ձեռնադրութեան արարողութիւնն ալ մեծ հանդիսաւ կատարուեցաւ նորընծայ քահանայք կոչուեցան Ա. Տ. Գարբիել։ Տ. Ցակոբ և Գ. Տ. Ցարութիւն։

Ցիշատակութեան արժանի է նաեւ յիշեալ քահանայից կենքահայր եղող Մեծանանդոց մեծ ազգարարութիւնը։ որանք նորընծայից բոլոր նոսանական նիբեական պիտոյքը հոգալէ զատ բարեհաճեցան նաեւ վերոյիշեալ Ի Տէր Ննջող Տ. Ցարութիւն քահանային ընտանեացը վեց Օսմանի նոսիրել։ որով անոնց կարստութիւնն ու թշուառութիւնը սփոփեցին։

Արժան կը համարիմ յիշել հոս այս երեք բարերար կենքահայրերուն անունները՝ Ցամի պարտուեան Ս. Գէորգ աղա։ Ձենազլեան Ս. Գայֆանեան ալա եւ Տաղը—Ցեմիրճեան Ս. Սարգիս աղա։

Ցետ ասարաման եկեղեցւոյ Ի Տէր հանգուցեալ Տ. Ցարութիւն քահանային յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ։ եւ նորս մարմինը ամփոփուեցաւ Ս. եկեղեցւոյ քարին մէջ։

Չատ ի բրեմն ժամի ցարեկուան Ցէն

նոյը հանցն ժողովուրդը ուներին պրծան հոգեւոր մխիթարութեամբ լցուած։

Երկու օր նոյը՝ ամսոյս 19 ին՝ Գերաշնորդ Ս. Հայրը մեկնեցաւ քաղաքէս իր միւս վիճակները յայց ելնելու, որուն յուզարկաւոր գացին տեղական վարչութեան Լեծ, ոեզ ամէն և ազգային երեւելի անձինք հանդերձ քահանայից գասու։

Ահա՛ Մեծ խմբակիր այս հանգամանութեանս մէջ կրնար աւելնել տեղւոյս ազգայնոց հոգեւոր և ուսումնական յառաջդիմութեան և բարեկարգութեան նկատմամբ ունեցած նախանձախնդրութիւնը, որ հաւատի կրնէ ամէն ոգի սրտէր թէ՝ Աստի—չիսար կրնայ նախանձելի օրինակ մը հանդիսանալ յառաջիներու և աւելորդ հոգ դառնալը։ Ամէն ոք ի ամենայնի յառաջդիմութեան մասին

Ինքնամ խօսքս, կը փափաքիմ որ բարեհաճիք այս տողերս մեր գիտութիւնը ևս չդադարիլ։ Աստուած խաղաղ

յարգանաք ամենախոնարհ ծառայ

Ս. Զրէհ Մինասեան

ՄԵԾ Ա. Մ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊԻՆ ՀԱՐՈՒՆԱԿԱՆ Ա ԹԻՒԸ։

(տե՛ս թիւ 1470)

Կուզենք միւսմ տալ մեր խօսքին՝ պատասխան տալով Պատուելիին քրնադատութեան երրորդ յօդուածին որոյ պատճէնը սա է։

«6 Երեսը հարցում կը դնէ թէ Ադամ և Եւա դրախտին ելեկենութիւնը ինչ դիրքոխատութիւն ունեցան։ Պատասխան տալու էր։ ապրուստնին ճակատնուն քրտինքովը ճարելին, երկրի անդարար բուսոց սեղ փուշ և տատասկ բուսցնելը, և մահուան նոխրանիայ հիւանդութիւններուն ենթակայ ըլլալը, և մեռնիլը և ըստ մարմնոյ հոգ դառնալը (ըստ հոգւոյ հոգ դառնալ ալ կըլլայ)։ Սուրբ գրոց տարբերութիւնն ասանք են։ Իսկ ասրբ գրոց պատմութիւն անուանեալ գիրքը յիշեալ հարցման պատասխան կուտայ թէ երկու տգիտութիւնեցան, օրպէս թէ գաւակ ունենալը՝ դարձած մեղքերնուն համար արժանացած անէծքին արդիւնքն ըլլալ, երբ Սուրբ գիրքը յայտնի կը գրուցնէ թէ Աստուծոյ առած օրհնութիւնը արդիւնքն էր, որ ըստ։ աճեցէք և բազմացարուք և իշխեցէք ձկանց ծովու, և ցրեցէ։ Իսկ Մոնիքեցի աղանդաւորները գաւակ ծընանիլը չար կը տեսնէին, և անոր համար ամուսնանալն ալ արգիլեալ էր մէջերնին, ինչպէս սուրբ առաքեալ մարգ ասէ՝ «Հոգին սուրբ յայտնապէս ասէ թէ ի ժամանակս յետին քահանայքն ոմանք ի հաւատոց, և հայեցին յայս մոլորութեան և ի դարդապետութիւնս դիւաց։ ։ ։ որք արգելուն յամուսնանալոյ» (Ա Տիմ. Թ. Դ. 1—3)։

Այդ ատեն մենք մեր պատմութեան Գերորդ էջին մէջ, «Ադամ և նիւա դրախտէն մերժուելէն հաքը քը ինչ դիրքոխատութիւն ունեցան հարցումն ընելով, սա պատասխանը առած ենք։ «Անոնք երկու խորդի ունեցան, Կայէն և Աբել։ Կայէն մըշակ էր, իսկ Աբել՝ հովիւ։ Երկուքն ալ Աստուծոյ պատարագ մատուցին։ Աբելն պատարագն ընդունելի եղաւ Աստուծոյ, և Կայէն ասոր համար նոխանձելով իր եղբօրը՝ դանի դարձաւ տարաւ և սպաննեց։ Աստուած անիծեց զԿայէն անոր այս մեղանչութեանը համար, և վերջապէս սպաննուեցաւ Կայէն իւր թոռանէն սիրելմամբ»։

Կարծենք թէ հօր և մոր մը հանար՝ իրենց երկու երեց որդիքը, մին իր եղբարին, և միւսն իր թոռանէն սպաննուած տեսնելը բաւական մեծ դժբախտութիւն է։ և մեր վերոյիշեալ հարցման պատասխանին մէջ ոչ ոք, թէ և Քալմանիոյ գիտնականն չափ ապուշ ըլլայ, մեր դժբախտութիւնն կոչուած ուրիշ բան չկըրնար հասնիլ բացի եթէ այն երկու բարեկամներ բացի եթէ այն երկու սրդիքներ։ Ինչո՞ւ հանար Պատուելին իր քննադատութեան մէջ առաջինը միայն մէջ կը բերէ, իսկ երկրորդը լուռ թողուցեր կ'անցնի։ Ասոր պատճառն ընթերցողաց կը թողուցնք դուշակեր Մինակ կը յիշեցնենք Պատուելին թէ, քննադատի մը համար կարծանող առաջին բանը խորագաղտութիւնն է։

Ըստ Պատուելիին՝ «Ադամ և Եւա ունի դժբախտութիւն ունեցան» հարցման պատասխան տալու էր, «Սղրուստանին ճակատնուն քրտինքովը ճարելին, յաւերու ենթակայ ըլլալ, և մեռնիլը և ըստ մարմնոյ հոգ դառնալը։ Ինչպէս թէ գաւակ ունենալը դժբախտութիւն կը համարինք, և իբր այս բարեբերիս մեկնութիւնին կը հեռանցնել թէ մենք նաև Մանիքեցւոց մոլորութիւնն ունինք, որանք ամուսնանալը կարգիլեին։

Ինչպէս ընթերցողը կը տեսնէ, մեր վերոյիշեալ հարցման պատասխանին մէջ երկու բան յիշուած է, Ադամայ և Եւայի երկու որդիքը ունենալը, և այն երկուքին մէկուն իր եղբօրմէն և սիւսին իր թոռնէն սպաննուիլը։ Ինչո՞ւ Պատուելին իր քննադատութեան մէջ առաջինը միայն մէջ կը բերէ, իսկ երկրորդը լուռ թողուցեր կ'անցնի։ Ասոր պատճառն ընթերցողաց կը թողուցնք դուշակեր Մինակ կը յիշեցնենք Պատուելին թէ, քննադատի մը համար առաջին բանը խորագաղտութիւնն է։

Ըստ Պատուելիին՝ «Ադամ և Եւա ունի դժբախտութիւն ունեցան» հարցման պատասխան տալու էր, «Սղրուստանին ճակատնուն քրտինքովը ճարելին, յաւերու ենթակայ ըլլալ, մեռնիլը և ըստ մարմնոյ հոգ դառնալը (ըստ հոգւոյ հոգ դառնալ ալ կըլլայ)։ Սուրբ գրոց տարբերութիւն ասանք են։ Իսկ սուրբ գրոց պատմութիւն անուանեալ գիրքը յիշեալ հարցման պատասխան կուտայ թէ երկու սրդիքներ, օրպէս թէ գաւակ ունենալը՝ դարձած մեղքերնուն համար արժանացած անէծքին արդիւնքն ըլլալ, երբ Սուրբ գիրքը յայտնի կը գրուցնէ թէ Աստուծոյ առած օրհնութիւնը արդիւնքն էր, որ ըստ։ աճեցէք և բազմացարուք և իշխեցէք ձկանց ծովու, և ցրեցէ։ Իսկ Մոնիքեցի աղանդաւորները գաւակ ծընանիլը չար կը տեսնէին, և անոր համար ամուսնանալն ալ արգիլեալ էր մէջերնին, ինչպէս սուրբ առաքեալ մարգ ասէ՝ «Հոգին սուրբ յայտնապէս ասէ թէ ի ժամանակս յետին քահանայքն ոմանք ի հաւատոց, և հայեցին յայս մոլորութեան և ի դարդապետութիւնս դիւաց։ ։ ։ որք արգելուն յամուսնանալոյ» (Ա Տիմ. Թ. Դ. 1—3)։

Այդ ատեն մենք մեր պատմութեան Գերորդ էջին մէջ, «Ադամ և նիւա դրախտէն մերժուելէն հաքը քը ինչ դիրքոխատութիւն ունեցան հարցումն ընելով, սա պատասխանը առած ենք։ «Անոնք երկու խորդի ունեցան, Կայէն և Աբել։ Կայէն մըշակ էր, իսկ Աբել՝ հովիւ։ Երկուքն ալ Աստուծոյ պատարագ մատուցին։ Աբելն պատարագն ընդունելի եղաւ Աստուծոյ, և Կայէն ասոր համար նոխանձելով իր եղբօրը՝ դանի դարձաւ տարաւ և սպաննեց։ Աստուած անիծեց զԿայէն անոր այս մեղանչութեանը համար, և վերջապէս սպաննուեցաւ Կայէն իւր թոռանէն սիրելմամբ»։

Կարծենք թէ հօր և մոր մը համար՝ իրենց երկու երեց որդիքը, մին իր եղբարին, և միւսն իր թոռանէն սպաննուած տեսնելը բաւական մեծ դժբախտութիւն է։ և մեր վերոյիշեալ հարցման պատասխանին մէջ ոչ ոք, թէ և Քալմանիոյ գիտնականն չափ ապուշ ըլլայ, մեր դժբախտութիւնն կոչուած ուրիշ բան չկրնար հասնիլ բացի եթէ այն երկու սրդիքներ։ Ինչո՞ւ Պատուելին իր քննադատութեան մէջ առաջինը միայն մէջ կը բերէ, իսկ երկրորդը լուռ թողուցեր կ'անցնի։ Ասոր պատճառն ընթերցողաց կը թողուցնք դուշակեր Մինակ կը յիշեցնենք Պատուելին թէ, քննադատի մը համար առաջին բանը խորագաղտութիւնն է։

Պատուելին չատ ապէկ գիտէր թէ մեր պատմութեան մէջ ա՛յ քաղաքակրթութիւն կայ, ա՛յ մանիքէութիւն, և ոչ ոք և իսկ կրօնական գրութեան կամ ապաշնոյ վարդապետութիւն։ այլ թէ անիկա Աստուածաշունչն զարդ պատմութիւնն է։ բայց և այնպէս, թեարդրութիւնէ մը շարժեալ, ուզեց ճմլել մեզ իր հոգոր գրչին գրութեամբը։ Բայց ոչ թէ Պատուելին մեզի դէմ յայտնած այս բարեսիրտ զգացումն, այլ ինչպէս գրչեմէ ամէն ոտատակ բարձրագոյն գիտութեան, նոյնպէս կրօնականին մէջ ազգին տարաւոր չատ նա Ուսուցած ըլլալուն նշանները են որ գմեզ կը գիշատեն։ Այս ամենք թէ ամենք կ'ուզեն երբեր որ Հայք ամեն եկեղեցական ուսում սուրբ եկեղեցոյ մէջ ստանին, ոչ թէ դերմանիա կամ ուրիշ որ և իցէ քան գմեզ չատ գերազանց քրիստոնեայ ազգի մը մէջ։ Մենք չենք գիտեր թէ ո՞րն է այս սուրբ եկեղեցին որուն մէջ Հայք ոչինչ սորվին եկեղեցական ուսումնէ։ Նիթէ պատմութիւն չենք գիտեր, սորվինք։ Մենք միշտ կամեներ ենք։ միշտ օտար կուրծք սգեաք եղած է մեզ դիեցնելու։ Ի՞նչ կը դիտեին մեր նախնի եկեղեցական Հայք իրենց եկեղեցական ուսումնէ սորվելու, և երբ այն գ իմանամ գաղրեցուցաւ, ի՞նչ եղաւ։

Կամ ուսարարդ՝ մեզի ոչիսի գան մեր մէջ «իլենց կրօնական ուսումը ստարուելու։ և կամ մենք անանց երիտասարդ ենք։ այս երկուքին ո՞րն ազատակար է մեզի։ Անանք որ գաց աշխարհերով գերմանիա ուսուցուցանուելու համար ստանալ գերմանիա ուսումնարանութիւն ստանալ մեզ ինչպէս

Այս լրագիրը չարաթը երեք անգամ կը հրատարակուի. երանգաբերի, հինգշաբթի եւ չարաթ օրերը։ Բաժանորդագրութիւնն աեղերն են Կ. Պոլիս Զինիի խանը վերի յարկը թիւ 15։ Տարեկան խմբագրատեղն

Խակ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց տեղեակներ։

ԻԶՄԻՐ. Ռափիան աղա Տէրէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խոսրով էֆ. Լոսիմեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Վահրամ աղա Թանիէլեան.
ԹԷՔԻՐԴԱՂ. Յարութիւն աղա Վարդանեան.
ԱՂԻՊԱՆԻՈՊՕԼԻՍ. Կիրակոս աղա Մանասեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Լիմաճեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ դպրատեսի Զաքարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փոթիկեան.
ԵԶՆԻԿ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՀԱՍԿԵՒԱՆ Մկրտիչ աղա Աշճեան.
ՀԱԼԷՊ. Դիկրանագան աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թադէոս աղա Ղազարեան։
ՍԵԼԵՒԿԻԱՅԻ. Կարապետ աղա Վարդանեան ։

Ուրիշ քաղաքներէ առաքագրիր ուզողներն ալ անդրէն մէկուն հետ կրնան միացեալ։

A. SPORT

XTRAIT DE LEGUMES

Ա. ՍՊՈՐԹԻ

ԼԻԵՒՈՒՆ ՏԸ ԼԵԳԻՈՒՄ

Թոնիքաւոր (չորպանիքաւոր) գոյն եւ համաուազ.

ՊՈՆՍՈՄԷ

Պարարտ լիսն ապարտաուած.

ԹԱՐԻՖՈՔՍ

Գրէգիլայի ընտիր տեսակներէն

ՀԻՒԹ ՄՍՈՑ

Ա. Տիսակ Լիէպիկի դրամիեամբ չինուած եւ. եգաշխատ գրեալ. կը գտնուին Փարիզ, Ռիւ Բուվէ փողոց 7, եւ ամէն նպարեղէն վաճառատոց քով։

TCHITLI

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

ՁԻԹԼԻԻ

ՊՐՕՒՈՒԱ ՅԻ ՄՕՏ

Կոյսերէն հրամանագրեալ նուէր։

Այս հանդարտին ջուրն ի բրպայի մէջ գտնուած մի եւ նոյն կարգի իրաց ամենուն հետ կրնայ մրցիլ իւր բուժական յատկութիւնամբ։

Կը վաճառուի մեծ եւ փոքր քանակութեամբ Կ. Պոլիս՝ փարմակայ ընկերութեան կեդրոնատեղին Սուլթան Համամ թիւ 11։ Կ. Պոլիս Լէնի ձամի փողոց թիւ 16, 18, 20 եւ 22 Տէլլա Սուսայի գեղարանը եւ մայրաքաղաքիս ամէն դեղարանները։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Գ. Ս. ԽԻԹԽԻՆԱՆ

MARQUE DE LA FABRIQUE — EXP: 1855. — MED: 1861.

FER QUEVENNE

APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

ՖԵՐ ՔՎԷՎԷՆ

Բժշկական ճեմարանէն հաւանութիւն ստացած, եւ արքայանէն յատուկ շրջաբերականաւ հրամայուած։

Քէվէնի երկաթը (էրիկ թագու) արեան նուազութիւնէ կամ սակաւութիւնէ յառաջ եկած ամէն հիւանդութիւնները կը բուժէ, ուստից գարձաւորին սկսանելը, եւ երկարատեւ գեղոյ ամենէն ապրումն սիրելիներն եւ արժանն է։

«Փորձը հաստատեց թէ երկարատեւ բացագրութեանց ալ մէջը ֆիէվէնի երկաթին չափ դիւրամարսելի է հիրաւի չափազանց գործածուելու»։

Դարմանու Փարիզի բժշկական ճեմարանին Պաշտօնական։

Քէվէնի երկաթը կը ծախուի 100 փրանքով շիշը 3 1/2

200 հատագրով շիշը 5 ֆր.
100 » շիշը 3 ֆր.

Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Ռիւ Տէ Պօզ—Այս վաղուցը 14 Էրիկ Ժէնոմալ քոյ եւ ամէն դեղարանները։

Քէվէնի կենիքն եւ վերոյիշեալ դարմանին դրօշմանիշը պակաք է պատհանիլ։

ՄԷԼԱՆՕԺԷՆ

ՀԱՐՄԱՏ ՄԱՔԻՆԻ ԴԵՂԱՊԱՊԻ ԴԵՂԱՊԱՆԱՅ ԴԵՂ.

MELANOGÈNE DE BICQUEMARE

Փարիզի հարատարագործական դեղաբերանց ընկերութենէն շրջաբերական վարձատրուած, որ մէկ ժամուան մէջ եւ ամէն գաւառի կը տեսնի մազերն ու մորուքները, առանց մորթին վնաս մը տալու եւ առանց գնոյ հոտ մ'առնելու։ Այս դեղը մինչեւ հիմայ գործածուածներուն ամենէն գերազանցն է։

Կազմուած Տէրրա Սուսայի, Զոպանպուրի եւ Քիւրիւքճիի դեղարանները։

Գին 6, 12 եւ 15 ֆրանք։

VESICATOIRE D'ALBESPEYRES

ԽԱՐԱՆ ԱԼԲԷՍՊԷՅՐԻ

Ոչ Գարդիոյ, Թուրքիոյ եւ Մեծագոյ Կանոնագրի դիւանագրական հրամանագիրներուն մէջ ընդունուած է, եւ արդէն կանոնաւոր ներդործութիւն ունի։ Մէն մի խարան իր կանոնաւ կոմը Ալբէսբէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ։

Գտնուի Ֆարմասիա Մէն—Տրանի փողոց, թիւ 78. եւ ամէն դեղագործաց քով կը գտնուի։

CAPSULES DE RAQUIN AU GOPAHU

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

ՐՕԲ ՊՕԱՎ ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ

Հաւանութիւն ստացած Գարդիոյ, Գլասգոյ, Վենտիոյ եւ Իսուրիոյ մէջ. եւ Ժիրմոս Մէն—Ժէրմէի ստորագրութեամբ վաճառքի։

Արմենի մոքրոյ գեղերուն մէջ այս շիրուպը միշտ առաջին անգը բռնած է, թէ իւր ազդեցութեանը որ 25 տարի ի վեր փորձով հաստատուած է, եւ թէ որ մի միայն բուսական բաղադրութիւնովը՝ շիճանալին կը բուժէ ատանց սեղիկի, որպէս հիւանդութիւնները՝ որքան խոյր եւ ծննդաբերութենէ ու չոփանասութենէ պատճառեալ հիւանդութիւններ՝ նամանաւանդ եւ մանաւանդ թէ նոր եւ թէ հին ատրափիկ հիւանդութիւնները՝ որք քօքահիւսի սեղիկով եւ իսարիբ ոչ բօթնախով չենք բուժիր։

Կը գտնուի Փարիզ Բիւրէ փողոց 12, եւ Ս. Պոլիս Եէնի Ճամի փողոց թիւ 16, 18, 20, 22 Տէլլա Սուսայի։ Պ. Ռանդիի Օճանիարիս Վէրիցի Զոպանպուլսի Քասասէանի եւ Ալէքսանի դեղարաններ։

ԼՈՒՈՒՕՒՏ

HÉMORRHOÏDES

ԷՐՄԱՏԷՆ ԻՍԿՀՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՒԹՈՒՐ ԼՈՒՈՒՏԻ ՍԷՕՐՏԻՈՒՄՈՎ ՇԻՆՈՒԱԾ ՀԱՏՈՒԴԵՂՆԵՐՈՎԷՆ ՈՒ ԲՈՒԱՏՈՒՈՎ։

Այս հատագրեն եւ բուսատու որ Փարիզի Պէլլիոր Անդ գիոյ եւ Խառիոյ բրժշկական ճեմարանաց հաւանութիւնն ստացած, եւ Ռատիոյ կայսրութիւնն խորհրդէն ստացած են խիստ նշանաւոր յատկութիւններ ունին։ Մէն մի խարան իր կանոնաւ կոմը Ալբէսբէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ։

Գտնուի Ֆարմասիա Մէն—Տրանի փողոց, թիւ 78. եւ ամէն դեղագործաց քով կը գտնուի։

Ալբոլոթոմի հատագրերն գինն է 3 ֆր.—Ալբոլոթոմի հիմ թիւ 4 ֆր.—Սէրոլոթոմի բուսատուցինը 3 ֆրանք։

Կը գտնուի Ն. Պոլիս Գանդիէ եղբարց, Գասասեանի, Ջոանիի եւ Ազգային դեղարաններ։

19. CENTIG. — գինը 3 1/2 ֆր.

200 հատագրով շիշը 5 ֆր.
100 » շիշը 3 ֆր.

Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Ռիւ Տէ Պօզ—Այս վաղուցը 14 Էրիկ Ժէնոմալ քոյ եւ ամէն դեղարաններ։

Քէվէնի կենիքն եւ վերոյիշեալ դարմանին դրօշմանիշը պակաք է պատհանիլ։

ԼԷ Տ'ԻՐԻՍ ԲԻՎԷՐ

Մաքրի խնամոց եւ գունոյ թարմութեան եւ գեղեցկութեան համար ամենանոյշ եւ հարկաւոր եւ բնական օճառ։

L. T. PIVER — PARIS — A la Reine des Fleurs

Լ. Թ. Բիվէրէն հնարուած հաղարի հիւթով Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Գուլվար ար Ս Թասպուրգի թիւ 40։

Eau et poudre Dentifrices

PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR

J. V. BONN

ԱԿԱՍ. ՃԵՐՄԿԱՅՆԱՑՈՂ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ

ՏՕՔԹՈՐ Ժ. Վ. ՊՈՆՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն եւ փոշին ուրիշ ամէն ջուրերէ եւ փոշիներէ գերազանց էին ունուշ հոտովն եւ պատկառ յատկութիւնովը են անոնց ամենէն աւելի հարիւրին 40 փոք գնով՝ կը ծախուի։

Ամէն գլխաւոր դեղավաճառաց եւ անուշահոտութիւնք վաճառողաց քով կը գտնուի։

ԱԿԱՍԱՅԻ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ

ՏՕՔԹՈՐ Ժ. Վ. ՊՈՆՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին ուրիշ այս տեսակ ջուրերէն ու փոշիներէն հարիւրին 40 ա ժամ գնով կը ծախուին։ բայց անուշահոտութեան եւ օգտակարութեան կողմէ զամենն ալ կը գերազանցին։

Ամէն գլխաւոր դեղավաճառաց գրասայրդարաց եւ հոտավաճառաց քով կը գտնուի։

Փարիզ Ռիւ Տէ Համ թիւ 1

DRAGÉES-ESSENCE de SIROP — ANISETTE — ORGEAT

Գլխաւոր դեղարանները կը գտնուի

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԵՐԸ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANC COMPANY

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐԹԻԼԻՆԹԻՍԻ

Լոնդրայի եւ Լիվերպուլի ապահովագրեալ ընկերութիւն Անգ. Էր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ 2,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ 250,000
Պահեստի դրամ հրդեհի 596,000—846,000
1872ին հրդեհի զուտ հասոյթը 794,000

NORTHERN ASSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀԷՐՆ

Լոնդրայի եւ Լիվերպուլի ապահովագրեալ ընկերութիւն Անգ. Էր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ 2,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ 100,000
Պահեստի դրամ հրդեհի 230,000—330,000
Զուտ հասոյթ 270,000

Ստորագրեալքս՝ իրենց բարեմիտ յանձնարարութեամբ եւ այս քաղաքիս ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն որ իրենք վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց մեզի տրուած լիազօրութեան ներքեւ՝ ապահովագրութիւն մը ընելու կը պատրաստին։

Ապահովագրութեանց կարգադրութիւնները կը բարեկանան երկու ընկերութիւնքն մէջ հաւասարապէս բաժանուելու մը, և այսպէս ապահովագրութիւնն ի դիւրութիւն ունեցողին։ Ընկերութիւնս ալ կրնայ ունենալ մեծագունեալ ապահովագրութիւն բռնադրելու ինչքեր ներկայացնելու։

Գրենքն ամէն կարգի վաճառական ապահովագրութիւնք կրնան ընդունիլ ինչպէս Բերայի Գալատիոյ եւ Պոլսոյ մէջ եղելոյն մասնակից քաղաքներու գիւղերը եւ դաշտերը։

Գիներուն եւ ուրիշ մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեանցս գրասենեակը Գալատիոյ Բերդիմոյ բարձրի մեծ կամարի խան թիւ 5։

Լիազօր գործակատար

Վ. Ռ. ՍՊԻՆԱՆ — ՖԻԼԻՊ ԿՂԲԻԱՆՑ

LLOYD SUISSE

ԼՈՅԴ ՍՈՒԻՍ

Աղանդաւորութեան ընկերութիւն կամաւոր ապահովագրութեան

Լոնդոնի գրասենեակ

Ի ՎԻՆԹԷՐԹԻՍ

Կողոպտիչէ վնասաց, դրամ եւ ապրանք, ծովու եւ գետի վրայ եւ բոլորական Հնդկեանսի եւ Ամերիկեան շոգենաւերով եւ առագաստանաւերով եւ ցամաքի վրայ ապ. եկիպաժներով փոխադրելու վասնզաց դէմ ինչպէս նաեւ բոմբոյով ամէն կարգի պրիսուած ինչուն նամակներ եւ ծրարներ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ

Ընդհանուր Գործակալ
ՀԱՅՐՄԱՆ ՀԵՆՊԵՆԿ
Ի Գալատիա

Գործակալ
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՍԷՋ
Ի Պահնէ գաղտ.

ԼԱ ԺԻՐՕՆՏ

ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ, ԿԱՐԿՈՒՏԻ ԵՒ ԱՆԱՍՆՈՑ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ

Կողոպտիչէ, տուներ, կարասիներ, փոնաառանոցներ, վաճառքներ եւայլն եւայլն, մինչեւ անգամ փոյտէ շէնքեր հրդեհի դէմ եւ անասնոց կոտորածի դէմ, չափաւոր գնով եւ շահաւէտ պայմաններով թէ Կ. Պոլսոյ եւ թէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ Վնաս մը պատահած ժամանակ, ստորագրեալս անմիջապէս կը կատարէ ճշդիւ եւ ազնուութեամբ բոլոր յանձն առած պայմանները։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ համար
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷՋ Ի ՊԱՀՃԷ ԳՈՒՂԱՆ